

96'dan günümüze

enerji sempozyumları

TMMOB ENERJİ SEMPOZYUMLARINA GENEL BİR BAKIŞ

Sunum Planı :

1-1996 Yılından Önce TMMOB ve İlgili Odaların Enerji Alanında Düzenlediği Etkinlikler Üzerine kısa değinmeler,

2-İlki 12-14 Kasım 1996 Tarihinde gerçekleştirilen ve iki yılda bir düzenli olarak sürdürülen TMMOB Enerji Sempozyumlarının, yapıldığı dönemler içerisinde öne çıkan ana temaları ve buna uygun olarak seçilen isim ve bildiri konuları üzerinden değerlendirmeler,

3-Sempozyumlara ilgili uzmanlık alanlarında katılım sağlayan kişi, kurum ve kuruluşlar üzerinden bir değerlendirme,

4-TMMOB Enerji Sempozyumlarının düzenlendiği yıllarda Siyasal İktidarların Enerji alanındaki politika bildirimleri ve buna uygun olarak Enerji sektöründe yaşanan değişimler ve bu politikalar karşısında sektörün değişik bileşenleri açısından yapılan değerlendirme, tartışma ve alternatif öneriler açısından bir değerlendirme,

5- Dosyalarda Kalan – Arşivden Fotoğraflar

GEÇMİŞ DERGİ SAYFALARINDAN KONGRE VE SEMPOZYUMLAR...

ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİ

MECMUASI

Elektrik Mühendisleri Odası Neşir Organıdır

Yü : 1 Sayı: 9

Ankara, Ağustos - Eylül 1957

Türkiye ikinci istişari Enerji Kongresi Hazırlık Komitesi Raporu

Odamız idare Heyeti ile birlikte çalışmak üzere seçilmiş olan :

Emin İplikçi, Tahsin Aımay, Tahsin Yunus-
oğlu, Necmi Tanyolaç, Rasim Kurşuncu, Nec-
det Üçohak ve Emcet Bilpreer'den müteşekkil
komitenin seçmiş olduğu,

Kemal Tan, Ah Galip Mutdoğan, Tahsin
Armay, İhsan Yunusoğlu ve Emcet Bilgeer'in
teşkil ettiği hazırlık komitesi çalışmalarını bi-
tirmiş ve hazırlanmış olduğu aşağıdaki rapor
idare Heyetine tevdi etmiştir

TÜRKİYE İKİNCİ İSTİŞARİ ENERJİ KONGRESİNİN MAKSAT VE GAYESİ

İnsanlığın bugünkü yüksek medeni seviyesine
ulaşması, ancak tabiiatta mevcut enerji kaynak-
larının geliştirilmesi ve bunlardan şümlü bir
tarzda istifadalandırılması mümkün olabilmştir.

Memleketimizin de mürlü milletler seviyesine
yükselmesi, ancak tabiatın cömertçe bahşet-
tiği enerji kaynaklarımızın geliştirilmesi ve bun-
lardan her sahada istifade edilmesi ile mümkün-
dür.

Bu gayenin tahakkuku >«İndü hükümeti-
mizin önderliği ile Ankara'da 6 ilâ 11 Nisan
1958 tarihleri arasında Türkiye birinci istişari
enerji kongresi toplanmış bulunmaktadır. Bu
kongrede bilhassa enerji işinin temini>eti
üzerinde durulmuş ve ezilmiştir :

a) Enerjinin üretimini artırma ve geliştirilme-
si mahim olduğu,

K. M. M. 9

b) Memleket menfaatlarına en uygun tarz-
da enerji kaynaklarının ve enerji istihlakının
geliştirilmesi,

c) Elektrik enerjisine mütenlik işlerimizin
teşkilatlandırılması, mevzuları başlıca müzakere
konusunu teşkil etmiştir.

Hükümet ricali, ilim adamları, mühendis ve
teknik elemanlar, iktisatçı, bankacı, ziraatçı, sa-
nayi ve ticaret erbabının katıldığı bu kongrede
alınan kararlar, memleketimizin enerji davası i-
le ilgili bütün faaliyetlerinde bağını kadar
ret-Filik etmiştir.

İlgililere ehemmiyeti kongreden sonra da-
ha da anlaşılan enerji davamız, süratli gelişme-
ler kaydetmiş ve bu arada teknik, ekonomik,
sosyal, mali ve idari yönlerden halledilmesi lâ-
zım gelen yeni problemler ortaya çıkarmıştır.

Ortaya çıkan bu çeşitli problemlerin hül
edilmesinde yol göstermek mukaddem enerji ge-
lişimlerini tetkik ederek müstakbel enerji inki-
şafına ihtikamet vermek ve enerji işlerinin
bu tarzda teşkilatlandırılmasına tetkik ve
tasliit etmek üzere Türkiye 2'nci istişari enerji
kongresinin mümkün olan siuatte toplanmasına
kt.î zaruret du>lmıştır.

İnilece memleketimizin enerji ile ilgili res-
mî v hususi trüpluluk nümessilleri ile hu mev-
zuda salâhiyet ve otoriteyi haiz şahsiyetlerin
bir araya cınıltılması ve >likanda h-litilen uc-
yırının hali yolunda, aşağıdaki hususların :

1 — Birinci istişari enerji kongresinden hu

1

Elektrik İşlerinin Yürütülmesi Hakkında Sempozyum

Türkiye'de elektrik işlerinin yürütülmesi ve Türkiye Enerji Kurumu (TEK) mevzuunda fikir teatisini mümkün kılmak için Odamız, 24/12/1959 tarihinde E.İ.E. İdaresinin toplantı salonunda bir sempozyum organize etmiştir.

Toplantıya Etlbank Elektrik İşletmeleri Müessesesi müdürü, arkadaşımız sayın Sabih Durallı'nın verdiği Yunanistan'da elektrik işlerinin nasıl yürütüldüğü ve Yunan Public Power Corporation (PPC) mevzuu bir konferansla başlanmış, müteakiben Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) üzerinden görüşmelere geçilmiştir. Konferans üç gün geç vakte kadar devam ettiğinden münakaşalar on beş gün sonraki ikinci bir toplantıda yapıldı.

Yunan sistemi hakkında çok etraflı ve enteresan bir konferans veren Sabih Durallı'nın bu konuşması birçok yerde neşredilmiş olduğundan biz burada tekrar ele almıyoruz. Bu hususta malumat almak isteyenlere Teknik Haber Gazetesini ve EEL Enerji Bültenini tavsiye ederiz.

Aşağıda Sempozyumun münakaşalar kısmında arkadaşlarımızın yaptıkları konuşmaların bir özeti veriyoruz.

Emin Tpillikçet :

1 — Türkiye'de elektrik enerjisinin üretilmesi ve müşterilere dağıtılması için bir tek müessesenin kurulması her bakımdan fâide sağlayacaktır.

2 — Bu müessesenin kurulması için 1959 senesinde hükümetçe hazırlanarak Büyük Millet Meclisine sevk edilen kanun projesinin geri alınma sebepleri bilinmemekle beraber, bunun bir geciktirmeden başka temin edeceği hiçbir şey yoktur. Enerji dâvasının müsbet olarak halli yoluna girmesi için bu müessesenin kurulması zannımca bir emri zaruridir.

3 — Hazırlanmış bulunan kanun projesi ve encümenle rdeki tadili ile de fikrimce bu günkü şartlara uyacak ahkâmı ihtiva eylemektedir.

a) Köy elektrifikasyonunun bu müesseseye hangi şartlar altında tahakkuk ettirileceği kanunda yer almamıştır. Köylere yol ve su yapıldığı gibi umumî bütçeye konulacak tahsisatla elektrifikasyonda temin edilmelidir.

b) Kurum umumî hey'etinin B. M. Meclisi yetkili komisyonlarında seçilecek beşer âza ile umumî ve mahallî idareler, müsteh-

lik kitleleri, ticaret ve sanayi odaları müesseselerinden teşekkül etmesi doğru olur.

c) Kurumun ithal edeceği malzemenin vergi ve rüsumdan muaf tutulması, gelir ve kurumlar vergisi vermemesi, elektrik enerjisi üzerinden alınan vergi ve rüsumun kaldırılması çok yerinde olur kanaatindeyim.

Fikret Suer :

1953 senesinde topladığımız istişari enerji kongresinde elektrik enerjisinin ürettir, proje, plân, inşa, tesis ve işletmesiyle finansman bakımından bir yerde toplanarak bir elden idaresi hususunda karar aldık. Kanun tasarısı ilzaz ve Meclise sevk edildi. 15 inci maddede kadar âdetâ bir nefeste kabul edildi, fakat 15 inci maddede bilhassa İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlerin işletmelerinin yalnız elektrik işletmesi olmaması tramvay, tünel, trolleybüs, otobüs ve bazılarında içme suyu gibi işletmelerin müşterek ve girift olmasından müşkülâta rastlanıldı.

Daima kâr eden elektriğin kân ile diğerlerinin zararları kapatıldığı cihetle elektriksiz âdetâ bu hizmetlerin görülemeyeceği endişesi hâkim oldu.

Emin Beyin de işaret ettiği gibi köy elektrifikasyonunun bu kurumun dışında tutulması birinci istişari enerji kongresinin düşüncesi idi. Her hizmet bir külfet mukabili olduğuna göre köylerde de elektriği kullananlar külfetini de çöksinler, hazine her sene bir miktar para ödesin fakat bu kaybolmadan döner bir sermaye haline gelsin.

Benim bildiğim Amerika'da Rural Electrification yirmi beş sene müddetle devlet tarafından finanse edilmiş ve bu suretle elektrikle kavuşanlar % 25 faizi ile birlikte tarifeninle bu paraları ödemişlerdir.

Benim kanaatim köy elektrifikasyonu ayrı değü, TEK'in içinde kurulmalıdır. Bu kanunda açık bırakılmıştır.

Yunanistan çok politikacı olmasına rağmen (TEK) mevzuunda politikadan azade bir teşekkül kurabilmislerdir. Biz de bunu yapmalıyız. Gerek plânlama ve gerekse tarifelerin tespiti bakımından bu zaruridir.

VII.
**teknik
kongre**
 "ELEKTRİK ENERJİSİ"

21 ARALIK 1975 A C I L I S

 ÇARŞAMBA Oturum Yönetmenleri: **Korkut ÖNGÜN**, A.Galip MUTDOĞAN

 10.00 * Od& Baskam'nın Açış Konuşması
 11.10 * Konukların konuşmaları:

 .Başbakan
 .Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
 .Parti Başkanları
 .Ankara Belediye Başkanı
 .TEK Genel Müdürü

11.30 - 17.30 GENEL ENERJİ

Oturum Yönetmenleri: Halit TEKELİ, Gültekin TÜRKÖĞLU

 ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASI Genel enerji içinde yakacak odun ve tezeğin yeri,
 elektrik enerjisi ile ilişkisi.

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI Genel enerji üretiminde kömürün yeri.

Nurettin ARIEL

Elektrik enerjisi üretiminde kömür.

Dr. Eran NAKOMAN

Türkiye'nin elektrik enerjisi üretiminde yararlanılabilecek bilinen linyit ve uranyum potansiyeli ve yeni olanakların bulunmasında uygulanacak modern yöntemler.

Oktay APAYDIN

Elektrik probleminde genel enerjinin rolü.

Tadeusz DRYZEK

Polonya enerji sektörünün 2000 yılına kadarki gelişmesi.

TESİS VE İŞLETME

Şinasi GÜÇERİ

Uzun vadeli enerji planlamasında ağır ekipman sorunu.

Alptekin ERDOĞAN

Enerji tesislerinin yapımında dışa bağımlılık sorunu.

Alptekin ERDOĞAN

Döviz bağımlılığın temel nedeni ve Türk ekonomisi açısından ağır makina sanayilerinin önemi.

UDK : 621.3.01

Birleşmiş Milletler Elektrik Enerjisi Simpozyumu

Dr. Muammer Çetinçelik
Y. Müh.

Birleşmiş Milletler Teşkilatı Avrupa Ekonomik Komisyonu tarafından organize edilen (HIZLA ARTAN ELEKTRİK ENERJİSİ İHTİYAÇLARININ KARŞILANMASINDA BAŞGÖSTEREN ÖZEL PROBLEMLER) konulu Milletlerarası Simpozyum, (17-20 Mayıs 1965) tarihleri arasında Enerji Dairesi Reisi Yüksek Mühendis Tefik Fikret Suer'in başkanlığında İstanbul Belediye Sarayı'nda toplanmıştır.

Simpozyuma 21 millete mensup 300 den fazla uzman delege katılmış, (110 u Türk delegesi idi) ve 15 memleket ve 7 milletlerarası teşkilattan 57 adet ilmi ve teknik tebliğ sunulmuştur. Memleketimiz bu simpozyuma 16 adet tebliğ ile katılmıştır.

Simpozyum'a katılan yabancı memleketler şunlardır: Avusturya, Büyük Britanya, Danimarka, Belçika, Federal Almanya, Beyaz Rusya Cumhuriyeti, Çekoslovakaya, Fransa, Hollanda, İspanya, İsviçre İtalya, Macaristan, Norveç, Romanya, Yugoslavya, Polonya, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği, Portekiz ve Ukrayna Cumhuriyeti.

Milletlerarası Organizasyonlardan : (ONU) Birleşmiş Milletler Teşkilatı; (CAEM) Doğu Bloku Memleketler Karşılıklı Ekonomik Yardım Konseyi; (OECD) Avrupa Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı; (WPC) Dünya Enerji Konferansı; (FIPACE) Amme ve Endüstri Santrallerinin Elektrik İstihsal Edenler Federasyonu; (UNEP/IDE) Elektrik Enerjisi Endüstrisi ve Tevzi Edenler Birliği (ECE) Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu Sekretaryası; (EURATOM) Avrupa Atom Enerjisi Birliği ve (CECA) Avrupa Kömür ve Çelik Birliği Yüksek Otoritesi de bu simpozyum'a uzman ve observatörlerle katılmışlardır.

Simpozyum'un resmi konuşma dilleri: Fransızca, İngilizce, Rusça ve Türkçe idi. Delegelelerin oturumları simültane tercüme tertibatıyla bu dört dilden birinde olmak üzere muntazaman takibedebilmişlerdir.

Bu simpozyum'un başlıca amacı elektrik enerjisi ihtiyacılarının hızla artması karşısında en uygun çözümlerin ana yönleri üzerine

dikkati toplamaktır, özellikle son bir kaç yılda elektrik enerjisi harcamasında normalin dışında hızlı bir artma göze çarpmış ve bu durum, aynı zamanda birçok memleketlerde her seviyedeki spesifik tüketimde vuku bulmuş ve birçok yerlerde elektriği emniyetle sağlamak bakımından önemli problemler meydana gelmiştir, işte Simpozyum, bu meselelerin ana görüşlerini ve bunları çözüme imkânlarını ele almıştır.

Simpozyum'a tebliğ hazırlayanlar, memleketlerindeki hali hazır durumun ve meşgul oldukları enerji sisteminin ışığı altında aşağıda ayrıntılı programı verilen konulardan birini seçmişlerdir :

I.— Elektrik enerjisi için hızlı ihtiyaç artışındaki esas sebepler ve haller.

— İsbat edici metodların özel belgeleri ile elektrik için hızlanan talebe yol açan eğilimler ve bunu gerektiren faktörlerin önem derecesi,

— Elektrik enerjisi ihtiyaçlarındaki değişikliklerin önceden tesbitine dair metodlar,

— Elektrik enerjisi için hızlanan talebin özel sebepleri ile bununla ilgili son millî tecrübeler; Tarife yapısında yapılan değişikliklerin etkisi.

II.— Güvenilir enerji temini için önceden plânlama konusundaki görüşler.

— Enerji sistemlerinin gelecekteki terkihi ve yapısını tesbit eden müstakil plânlama metodları,

— Santraller, nakil hatları, v.s. nın bölgesel tertibi planlanırken, talepte olacak dalgalanmaları hesaba katma yolları,

— Dağıtım tesislerinin planlanmasında karşılaşılan problemler.

III.— Olağanüstü enerji ihtiyaçlarının karşılanması anında sistemin ve üretim tesislerinin işletme usulleri ve bu konudaki uygulama,

Elektrik enerjisi santrallerinin ve şebekelelerinin önceki gelişmeleri ile mukayese edilerek hızlı bir talep artışı karşısında elektrik enerjisi siste-

DÜNYA
ENERJİ
KONFERANSI

ve

**İSTANBUL'DA YAPILAN
10.DÜNYA ENERJİ KONFERANSI**

Korkut Öngün

Dünya Enerji Konferansı enerji üzerinde çalışan uluslararası en büyük kuruluştur.

Birinci Dünya Enerji Konferansı 1924 yılında Londra'da toplanmıştır. Bu Konferansta sürekli bir uluslararası kuruluşun oluşturulması uygun görülerek Dünya Enerji Konferansının kurulmasına karar verilmiştir. Önceleri altı yılda bir yapılan Konferansın dördüncüsü İkinci Dünya Savaşı yıllarına rastladığı için toplanamamıştır. Bu nedenle 14 yıl aradan sonra Dördüncü Konferans yine Londra'da toplanmıştır. Bunun sonra Beşinci 1956'da Viyana'da, Altıncı 1962'de Melbourne (Avustralya) Yedincisi 1968'de Moskova'da toplanmıştır. Moskova'daki Yedinci toplantıda gelecek konferansların

*Korkut Öngün, 10.Dünya Enerji Konferansı
Yurtiçi Teknik Turlar Komitesi Başkanı.*

8. TEKNİK KONGRE: "ELEKTRİK ENERJİSİ"

Odamız tarafından düzenlenen **8.Teknik Kongre, 14-15-16 Aralık 1977 tarihlerinde yapıldı."Elektrik Enerjisi" konusunun çeşitli yönleriyle işlendiği Kongreye, 16 bildiri sunuldu.**Bildirilerin sunulduğu oturumların yanı sıra, üç ayrı konuda panel yapıldı.

Açılış

8.Teknik Kongre, 14 Aralık 1977günü saat 10.00'da Oda Genel Başkanı Aybars Urgan'ın konuşmasıyla açıldı. Enerji bunalımının sürekliliğinin yanı sıra, gittikçe derinleştiğini belirterek söze başlayan Urgan,enerji yetersizliğinin nedenlerini somut rakamlar ve örneklerle açıkladı. EMO Başkanı, üretimin yanında, elektrik enerjisi tüketimini ve dağılım biçimini de irdeledi ve enerji tarifelerini ele alarak, her konuda sermayeden yana olan iktidarların, yetersizlik doruknoktasına varınca çözüm için yine halka başvurmaktan çekinmediklerini söyledi.

Dünya Enerji Konferansı 1966 Tokyo Toplantısı¹⁾

Özetleyen :
Ayhan ERKAN
Yük. Müh.
E.E.İ.M.

G t R I Ő

Dünya Enerji Konferansı 16-20 Ekim 1966 tarihleri arasında Tokyo'da toplanmıştır.

Konferansa 27 memleket ve milletlerarası organizasyondan 165 rapor gönderilmiştir. Türkiye de bu konferansa, Müteba Buharalılar ve Ayhan Erkan tarafından-hazırlanan «Hızla artan Türkiye elektrik enerjisi ihtiyacının karşılanmasında hidrolik, termik ve nükleer kaynakların koordinasyonu» ve Hikmet Altınköprü tarafından hazırlanan «Türkiye şehir ve kasabalarının sosyal ve sanayi inkişafına elektrik enerjisinin tesiri» adlı iki raporla iştirak etmiştir.

Konferans çalışmaları aşağıdaki bölümlere ayrılmış vaziyette yürütülmüş ve raporların ve konuların müzakeresi bu programa göre yapılmıştır.

BOLÜM I — Genel hususlar

IA — Enerji ihtiyaçları tahmin metodlarında yeni gelişmeler

IB — Enerji endüstrilerinin koordinasyonu

IC — Milletlerarası enerji alış verişiyle ilgili müstakbel problemler

BOLÜM II — Enerjinin başka bir enerji şekline çevrilmesi, taşınması ve depolanmasıyla ilgili müstakbel problemler

IIA — Elektrik

(1) Yeni enerji üretim sistemleri

— Hidrolik

— Termik

— Nükleer

(2) — Enterkonekte enerji sistemleri

TIB — Başlıca yakıtların birbirlerine nazaran karşılıklı durumları

BÖLÜM III — Enerji istihlâkünde müstakbel inkişaflar

III A — Sanayi

III B — Ticarethaneler ve evler

III C — Ziraat ve köyler

III D — Nakliyat

Konferans sonunda ayrıca, elektrik sanayiinde en ileri memleketlerin uzmanlarının iştiraki ile

— Elektrik şebekelerinde puant yüklerin karşılanması,

— Enerji Santrallarının havayı kirletmesi ve etrafa zararlı tesirleri, konularında iki yuvarlak masa toplantısı yapılmıştır.

Aşağıda her bölümde müzakere edilen konular ve bu bölümle ilgili olarak gönderilen raporlar hakkında kısa genel malumat verilmiştir.

IA — ENERJİ İHTİYAÇLARI TAHMİN METODLARINDA YENİ GELİŞMELER

Müstakbel enerji ihtiyaçlarının tahmini, bu ihtiyaçların zamanında karşılanabilmesini ve tesislerin programlanmasını temin bakımından hayati ehemmiyeti haizdir. Bu bakımdan bu tahminlerdeki doğruluk ve isabet derecesini artırmak için azami gayretin gösterilmesi gerekir.

Bu konuda her memlekette kullanılan metodlar ve esas alınan doneler memleketlerin hususiyetlerine bağlı olarak farklı olmakla beraber usuller ana hatlarıyla birbirlerine benzer.

Enerji tahminlerinin ilk safhasını temel bilgilerin ve enformasyonun en doğru şekilde toplanması teşkil eder. Bu enformasyonun derinliği ve şekli memleketlerin ekonomik yapısına bağlıdır. Meselâ gelişme yolundaki nüfusunun elektrik enerjisinden faydalanabildiği bir memleketteki gerekli enformasyonun şekli ile

(*) Bu yazıda Dünya Enerji Konferansında görüşülen konuların kısa bir hülâsası verilmiştir.

— Müstakbel elektrik enerjisi istihlâkini tahmin metodları ve matematik modeller.

— Tarifelerle elektrik enerjisi istihlâkının şekline tesir edilmesi ve yük eğrilerinin ayarlanması.

— Enterkonekte elektrik şebekelerinde puant yüklerin karşılanması.

— Milletler arası elektrik şebekeleri enterkonksyonunun bugünkü durumu, sağladığı faydalar milletler arası elektrik enerjisi alış verişi.

— Enterkonekte elektrik şebekelerinin kontrolü ve ekonomik yük tevzi mevzuları ayrı yazı konuları teşkil edecektir.

ENERJİ POLİTİKALARI VE CUMHURİYET DÖNEMİ

Aralık 1981- Elektrik Mühendisliği

TMMOB tarafından düzenlenen "Cumhuriyetten Günümüze" konulu Teknik Kongreye Elektrik Mühendisleri Odasınınca sunulan tebliğ aşağıda sunulmaktadır.

Enerji günümüzde önemli hatta temel bir öge durumuna ulaşmıştır. Toplumların gelişmesi, doğa üzerinde kontrolün artmasına paralel olarak kullanılan enerjinin niteliğini de değiştirmektedir. 18. yüzyılın sonlarında buhar enerjisinin teknolojide kullanılması ile gerçekleşen sanayi devrimi elektrik enerjisinin teknolojide kullanılması ile daha da hızlanmış ve günümüzde nükleer enerjinin geliştirilip kullanılabilmesine kadar ulaşmıştır. Diğer yandan teknolojik gelişmenin paralelinde üretim süresindeki ağırlığının artışı enerjinin nicel olarakta toplumların gelişmişlik düzeyine bağlılığını belirtmektedir. Böylece enerjiyi toplumsal gelişmenin, kalkınmanın bir göstergesi olarak almayı olanaklı kılmaktadır.

Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomi Komisyonu Elektrik Enerjisi Komitesinin Cenevre'deki 16. Toplantısı

Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu Elektrik Enerjisi Komitesinin 15. toplantısı **19, 20, 21 Mayıs 1958** tarihlerinde Cenevre İsviçre'de yapıldı. Pazartesi 19 Mayıs 1958 günü saat 10.00 da başlayan bu toplantıya Avusturya, Belçika, Çekoslovakya, Federal Almanya, Finlandiya, Fransa, Macaristan, İzlanda, Lüksemburg, Hollanda, Polonya, Romanya, İspanya, İsveç, İsviçre, Türkiye, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği, Şarkî Almanya, Birleşik Krallık, Birleşik Amerika Devletleri, Yugoslavya, Yunanistan olmak üzere 23 memleketin delegeleri ile (IAEA) Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı (WPC) Dünya Enerji Konferansı, (FIPACA, Milletlerarası Zatı İstihsal Yapanlar Federasyonu (UCPTE) Elektrik Enerjisi İstihsalı ve Naklinin Koordinasyonu için Birlik, (OEEC) Avrupa Ekonomik Koordinasyonu Teşkilâtı Sekreteryası temsilcileri iştirak ettiler.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ (İTÜ)

Elektrik Enerjisi Sempozyumu

Elektrik Elektronik Fakültesinin Kuruluşunun 50.
Yıldönümü

Kutlama Etkinlikleri / **17- 19 Ekim 1984** Taşkışla

TMMOB MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI ZONGULDAK ŞB

türkiye I. kömür kongresi

23-27 OCAK 1978

TÜRKİYE KÖMÜR İŞLETMELERİ KURUMU YAYINI

*Ali
Közen*

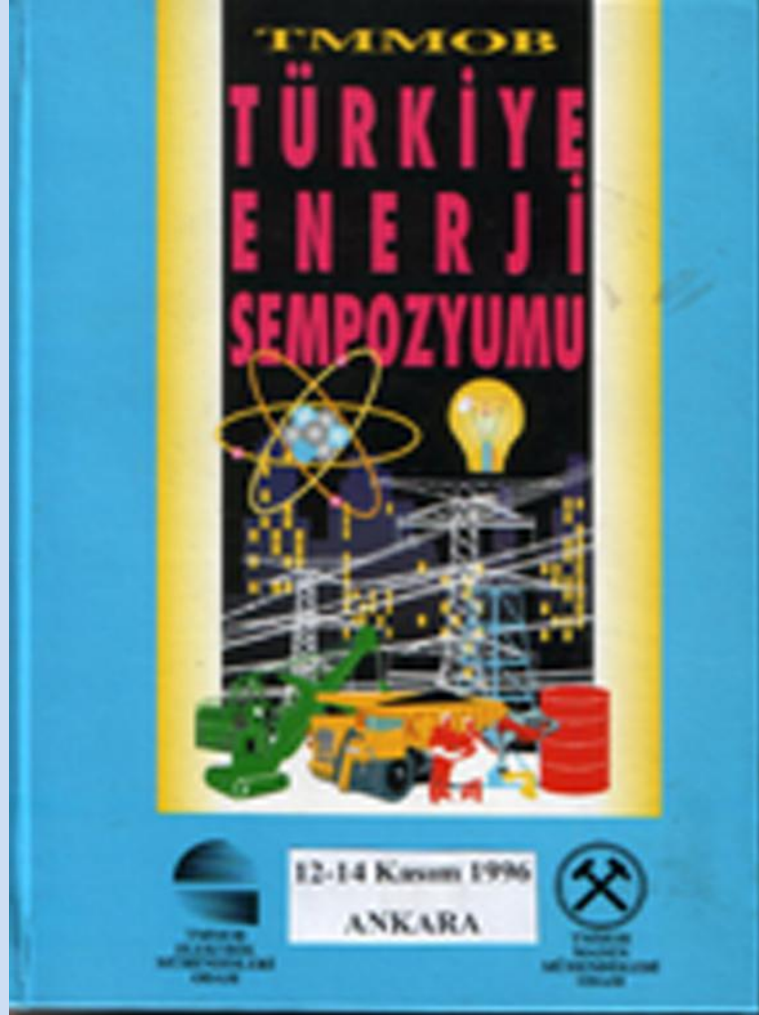
TMMOB Enerji Sempozyumlarının
Değerlendirilmesi 17-19 2009/Ankara -
Cengiz Göltaş

TMMOB ENERJİ SEMPOZYUMLARI:

TMMOB TÜRKİYE I. ENERJİ SEMPOZYUMU

12-14 KASIM 1996 – ANKARA

TMMOB
TÜRK MÜHENDİS VE
MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

TMMOB Enerji Sempozyumlarının Değerlendirilmesi 17-19 2009/Ankara - Cengiz Göltaş

1-ELEKTRİK VE MADEN MÜHENDİSLERİ ODASININ ORTAK DÜZENLEYİCİ OLARAK GÖREV ALDIĞI İLK SEMPOZYUMA, BELİRLİ BİR KONU BAŞLIĞI VERİLMEMİŞTİR.

2- **TMMOB I. ENERJİ SEMPOZYUMUNDA** ; Türkiye'nin Enerji Potansiyeli ve bu potansiyelden ekonomik olarak yararlanma olanakları, yerli kaynaklarımızın elektrik üretimi içindeki rolü, santrallerin kapasite ve verimlerinin arttırılmasına yönelik alınması gereken önlemler, enerji ormancılığı, üretim ve tüketim boyutunda çevre ilişkisi, Doğalgaz uygulamaları, Nükleer Santral Kurma girişimleri ve Enerji sektöründe yeniden yapılanma – özelleştirme girişimleri başlıkları altında 24 AYRI BİLDİRİ TARTIŞILMIŞTIR.

3- 1. Sempozyumun düzenlendiği yıllar enerji alanında uygulanan politikaların ciddi toplumsal tartışmalar yarattığı bir dönem olmuştur.

Dönemin Elektrik Enerjisi Üretim ve Tüketim Değerleri ile Kurulu Gücü 31.12.1996 tarihi itibari ile ;

	1996 YILI			KAP.KUL.
	<u>KURULU GÜÇ</u>	<u>YILLIK KAPASİTE</u>	<u>ÜRETİM</u>	<u>ORANI</u>
Termik	11.312 MW	99.093.996 Kwh	54.386.400	% 54.88
Hidrolik	9.934 MW	87.028.848 Kwh	40.475.200	% 46.51
TOPLAM	21.246 MW	186.122.844 Kwh	94.861.600	%50.97

1996 Yılında **anlık puant ise en fazla 15.153 MW** olmuştur.

-31.12.1996 İtibariyle Elektrik Enerjisi Üretiminin Kaynaklara Göre Dağılımı ise:

	1996 YILI ÜRETİMİ (kwh)	TOP. ÜRETİMDEKİ PAYI %
	(000)	
Fuel Oil	6.525.400 kwh	6.88
Motorin	540.600 kwh	0.57
Taş Kömürü	2.574.100 kwh	2.71
Linyit	27.839.500 kwh	29.35
Doğalgaz	16.823.100 kwh	17.73
Jeotermal	83.700 kwh	0.09
TERMİK TOP.	54.386.400 kwh	57.33
HİDROLİK T.	40.475.200 kwh	42.67

1996 YILI TOPLAM ÜRETİMİ : 94.861.600 kwh

1996 Yılı Dağıtım Hattı Kayıpları : 14.350.992 kwh

1996 Net Tüketimi : 65.376.743 kwh

Bu dönemi sektörde merkezi planlamanın kaybolduğu, sektörün son on yılda (1986-1996) beş kez yeniden yapılanma sürecine sokulduğu, son 9 yılda 10 Genel Müdürün değiştiği, deneyimli kadroların tasfiye edildiği ve yönetim krizlerinin yaşandığı yıllar olarak da anımsayabiliriz.

1984 yılında çıkarılan ve enerjide kamu tekelinin yerine serbest piyasa anlayışının başlangıcı sayılan 3096 Sayılı “Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun” ile başlayan serbestleştirme-özelleştirme sürecinin devamında 1996’lı yıllara doğru;

-1989'da İstanbul Anadolu Yakasında AKTAŞ ile yapılan imtiyaz sözleşmesine karşı işleyen hukuksal süreç ve tartışmaların sürdüğü,

-1993 Yılında 513 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Türkiye Elektrik Kurumu'nun (TEK) TEAŞ ve TEDAŞ olarak ikiye bölündüğü,

-1994 ve 1996 Yıllarında Enerji Bakanlığının Yap İşlet Devret (YİD) ve Yap İşlet (Yİ) Modelleri ile hizmet yaptırılması girişimlerinin Anayasanın 47, 125 ve 155. Maddeleri uyarınca TAHKİM nedeniyle hukuk duvarına çarptığı, Kamu işletmeciliğinin tasfiyesine hız verilirken yatırımsızlığın bugünlerde olduğu gibi Nükleer Santral tartışmalarıyla geçirildiği, Enerji üretiminin YİD ve Yİ Modellerine bel bağlanarak ihmal edildiği, madencilik üretim ve yatırım alanlarının kendi kaderine terk edilip, yerli kaynaklarımız ile yapılan üretim sürekli düşerken doğalgaz anlaşmalarına ağırlık verildiği yıllar olmuştur.

4- Yine bu dönemde; İşletme Hakları Devredilecek Santrallerin ihalesinin iptali için açılan hukuk davaları, santraller ve dağıtım müesseselerinin devirlerine ilişkin Ocak ve Nisan 1997 Tarihlerinde hazırlanan EMO Raporları, Oluşturulan Enerji ve Maden Platformu, Nükleer Santral Kurma girişimlerine karşı Akkuyu etkinlikleri ve Resmi Yalanlara Karşı Sivil Gerçekler ismini verdiğimiz Oda Raporu önemli bir kamuoyu gücü ve desteği yaratmıştır.

TMMOB TÜRKİYE II. ENERJİ SEMPOZYUMU
“ 2000’Lİ YILLARDA ULUSAL ENERJİ POLİTİKALARI ”
22-24 KASIM 1999 – ANKARA

1- II.Enerji Sempozyumu gerek hazırlık süreci, gerekse katılımcı kişi ve Kurumlar ile gelen bildirimler açısından, bir önceki sempozyumun eksiklerini de gideren önemli bir çalışma olmuştur.

Sempozyumda; Ülkemiz Elektrik Enerjisi Sektöründe Özelleştirme Süreci, Kamu İşletmeciliğinde Bilgilenme hakkı ve şeffaflık, Enerji Planlamasında Linyit Kaynakları, Jeotermal ve Rüzgar Enerjisi, Doğalgaz temin ve tüketim politikaları, Enerji Teknolojileri, Ulaşım ve Enerji, Enerji ve Çevre Mevzuatı, Enerji Tasarrufu ve EİEİ Uygulamaları, Sanayide Enerji Yönetimi Ana başlıkları altında 27 bildiri sunulmuştur.

Yine II.Enerji Sempozyumu Kapsamında “ **2000’li Yıllarda Ulusal Enerji Politikaları**” başlığı ile düzenlenen panelde; ETKB, TÜSİAD, ENERJİ YAPI YOL-SEN, DEK TMK, KİGEM VE EMO Temsilcileri Sektörün güncel sorunlarına kendi pencerelerinden yanıtlar üretmişlerdir.

2-TMMOB II. Enerji Sempozyumu, 17 Ağustos ve 12 Kasım Depremleri ile Türkiye'nin yaşamın her alanında olağanüstü zor günler geçirdiği bir sürece denk gelmiştir. Ancak bu yıkım ve felaket bile Enerji sektöründeki liberalleşme uygulamalarının hızını kesmemiş, insanların yaralarını sarmaya çalıştığı bu dönemde TBMM'de Anayasa Değiştirilerek Uluslar arası Tahkim Yasası onaylanmıştır.

Yine, Sempozyumun düzenlendiği **2000 yılında Kurulu Güç;**

Termik : 16.052 MW

Hidrolik : 11.175 MW

Jeotermal + Rüzgar : 36 MW

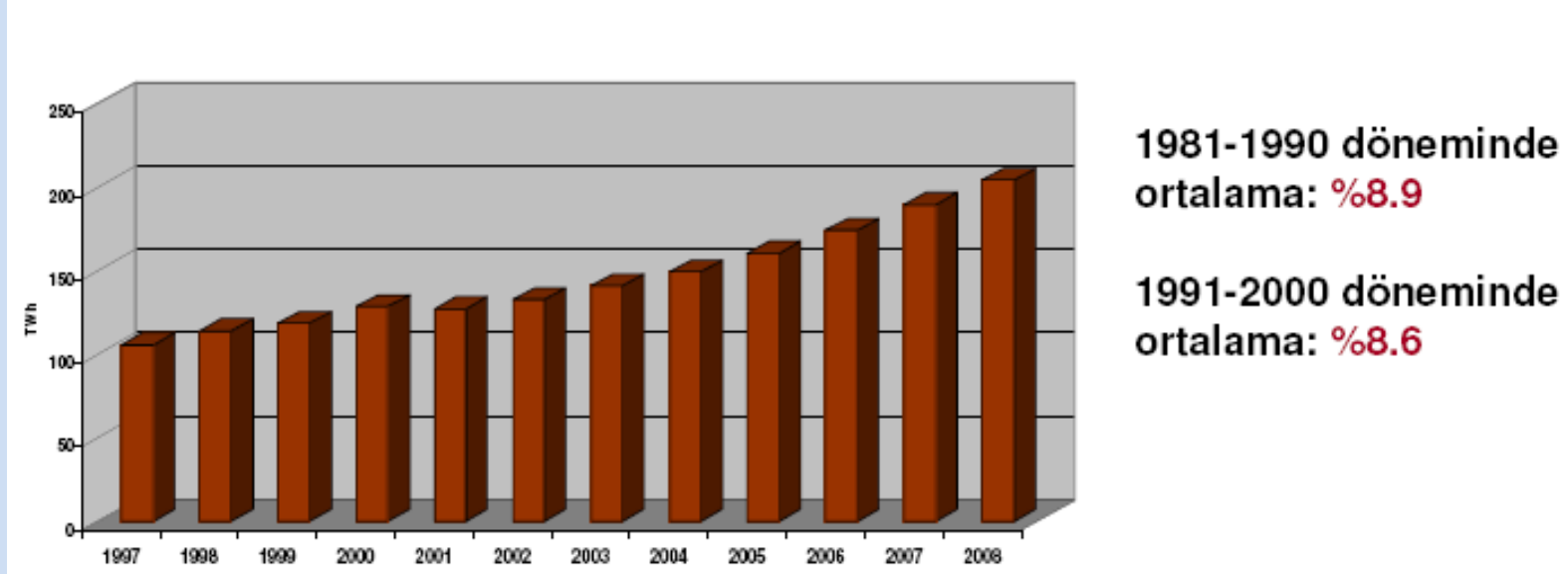
TOPLAM : 27.263 MW Olmuştur.

2000 Yılında Elektrik Üretimi : 124 Milyar 922 Milyon kwh

2000 Yılında Elektrik Tüketimi (Net) : 98 Milyar 296 Milyon kwh olarak gerçekleşmiştir.

Yıllara Göre Elektrik Tüketimi

Yıl	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Tüketim (TWh)	105,5	114,0	118,5	128,3	126,9	132,9	141,2	150,0	160,8	174,6	189,5	198
Artış (%)	11,3	8,1	3,9	8,3	-1,1	4,7	6,2	6,2	7,2	8,6	8,5	4,2

3- Bu dönem “karanlıkta kalacağız” önermesi ile özelleştirmelere ve nükleer santral kurma girişimlerine hız verildiği, 3096 Sayılı Yasa kapsamında 10 santral, 25 dağıtım şebekesi için İşletme Hakkı Devri Yönteminin gündeme getirildiği, Enerji köprüsü/Enerji Terminali söylemleri ile ABD ve Avrupa’nın geleceğe dönük projeksiyonlarına uygun bir yapısal düzenlemenin çerçevesini çizmek adına 7-8-9 Aralık 1998 Tarihleri arasında İstanbul’da 1.Enerji Şurası’nın toplandığı yıllar olmuştur.

Yapılan Enerji Şurasında;

-İmtiyaz Sözleşmelerini incelemekle yükümlü olan Danıştay’ın devre dışına çıkarılması için Anayasa değişikliği ve Uluslar arası Tahkim gündeme getirilmiştir

-Enerji Yatırımlarının Uluslar arası yükümlülükler çerçevesinde yapılması ön plana çıkarılarak Avrupa Enerji Şartı ve Akdeniz Enerji Şart gibi Anlaşmaları TBMM'nin Onaylaması istenmiştir.

-Enerji sektöründe rekabetçi şartların oluşturulması savıyla Dünya Bankasının Finansmanı ile Coopers Lybrand'a hazırlatılan sektöre ilişkin reform programı çerçevesinde gündeme getirilen bağımsız düzenleyici kurulun ivedilikle hayata geçirilmesi istenmiştir.

-Türkiye'nin ekonomik ve teknik gerçekleriyle bağdaşmayacak şekilde 2020 yılına kadar 10 bin MW'lık bir nükleer kurulu güce ulaşılması hedef olarak gösterilmiştir.

4- Yine bu dönemde Tüm bu gelişmelere yanıt üretmek üzere Enerjide kamusal yaklaşımı savunan kesimlerin uzun soluklu mücadelesi ile AKTAŞ serüvenine son verilirken POAŞ Özelleştirmesine ve Nükleer Santral kurma girişimlerine karşı kitlesele eylemlilikler sürdürülmüştür.

TMMOB TÜRKİYE III. ENERJİ SEMPOZYUMU

TMMOB
TÜRK MÜHENDİS VE
MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

T M M O B
TÜRKİYE
III. ENERJİ SEMPOZYUMU

“Küreselleşmenin”
Enerji
Sektöründe
Yapısal Değişim
Programı ve
Ulusal Enerji
Politikaları

5-6-7 ARALIK 2001
Milli Kütüphane/ANKARA
TMMOB Adına Düzenleyen: ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
Tel: (0.312) 425 32 72-73 - Faks: (0.312) 417 38 18
web: <http://www.emo.org.tr/enerjisesempozyumu.html>
e-posta: emo@emo.org.tr

1- TMMOB III. Enerji Sempozyumu; 2000’li yıllarda, küresel politikalarının ve dışarıdan dayatmaların enerji sektörüne etkileri, ulusal bir enerji politikası oluşturmanın önemi, yeni gelişmelerin planlama, verimlilik, bilim ve teknoloji politikalarının enerji alanına katkıları, enerji, petrol, doğalgaz piyasası yasaları, enerji ve çevre sorunu, Türkiye’nin bölgesel enerji politikalarındaki rolü ve çözüm önerileri üzerinden yapılan tartışmalara sahne oldu.

Çağrılı-çağrısız toplam 41 bildirin sunulduğu sempozyuma üç gün boyunca üniversiteler, kamu kuruluşları, özel sektör, TMMOB’a bağlı Odalar, çeşitli meslek ve kitle örgütlerinden yaklaşık 320 kişi katıldı. Üç gün boyunca toplantı salonu fuayesinde Hasankeyf, Belkıs-Zeugma harabeleri ve Fırtına Vadisi üzerine bir fotoğraf sergisi düzenlendi.

III.Enerji Sempozyumunda amaç, son on yılda enerji sektöründe meydana gelen ve “küreselleşme” dayatması altında birer birer gerçekleşen yapısal değişiklikleri incelemek, bunların sektöre olan etkilerini ve uzun dönemde götüreceklerini irdelemek ve çözüm önerileri ile ulusal bir programın temel taşlarını tartışmaya açmak olarak belirlenmişti. Sempozyum;

- Yeni Liberal Politikalar ve Enerji
- Yeni Liberal Politikalar Etkisinde Bir Ülke Örneği: Türkiye Enerji Sektörü
- Enerji Sektöründe Planlama ve Verimlilik
- Türkiye Enerji Sektöründe Uygulamalar ve Değerlendirilmesi
- Enerji ve Çevre
- Enerji Sektöründe Stratejik Bir Tercih: Türkiye Enerji Terminali mi Olacak?

Ana başlıklarında oluşturulan 6 oturum “Enerji Sektöründe Yapısal Değişiklikler ve Yeni Sorunlar” konulu panel ve sonrasında yapılan tartışmalar ile “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin Enerji Sorunlarına Genel Bir Bakış ve Optimal Çözüm Yolunun İrdelenmesi” başlıklı özel sunumun ardından sonuçlandı.

2- Sempozyumun yapıldığı 2001 yılı boyunca yaşanan en çarpıcı olaylar olarak da; Dünya Bankasının direktifleri doğrultusunda TEK'in ikiye bölünmesiyle başlayan sürecin sürdürülmesi ve TEAŞ'ın Üretim A.Ş., İletim A.Ş ve Taahhüt Ticaret A.Ş olarak üçe bölünmesi, Akkuyu Nükleer Santral İhalesinin İptali ile gündeme gelen şirketlere el altından ödenen komisyon ve rüşvet iddiaları, AKTAŞ, ÇEAŞ ve KEPEZ hakkında SPK Raporları ile ciddi usulsüzlüklerin tespiti, Yüzer-Gezer / Mobil Santrallerin ülkenin birçok turizm bölgesinde apar topar gündeme getirilmesi, Enerji Özelleştirmeleri sonucu santrallerin bakım ve onarım işlemlerinin firmalara verilmesi, Doğalgaz ağırlıklı olarak Yİ ve YİD Modelleriyle yapılan elektrik santrallerinin şirketlerine alım garantisi verilmesi nedeniyle DPT Raporlarıyla tespit edilen Kurum zararları, Enerji Bakanlığı bünyesinde Mavi Akım ve Beyaz Enerji İsimli yolsuzluk operasyonlarının başlatılması, 4628 Sayılı EPY ve EPDK'nın Kurulması sıralanabilir.

3- TMMOB III.Enerji Sempozyumunun yapıldığı dönemde Enerji Kaynakları üretim ve tüketim verileri incelendiğinde;

2001 Yılında Üretim ve Tüketim

# Toplam Kurulu Güç	: 28.332 MW
# Yıllık Üretim	: 122,7 Milyar kwh
# Dış Alım	: 4,6 Milyar kwh
# Dış Satım	: 0,4 Milyar kwh
# Toplam Tüketime sunulan	: 126,9 Milyar kwh

2001 Yılında Ülkemiz üretimi olan 122,7 Milyar kwh'in;
▪ 86,2 Milyar kwh'lik kısmı KAMU SANTRALLERİ
▪ 36,5 Milyar kwh'lik kısmı ÖZEL ŞİRKET SANTRALLERİ
TARAFINDAN KARŞILANMIŞTIR.

2001 Yılında Elektrik Enerjisi Üretiminin
%70'i KAMU, %30'U ÖZEL SEKTÖR
eliyle gerçekleşmiştir.

2001 Yılında Ülkemizde Üretilen 122,7 Milyar kWh'lik Elektrik Enerjisinin Kaynaklara Göre Dağılımı

2001 yılı elektrik enerjisi üretimi;

Doğalgaz % 39,7

Linyit % 28,1

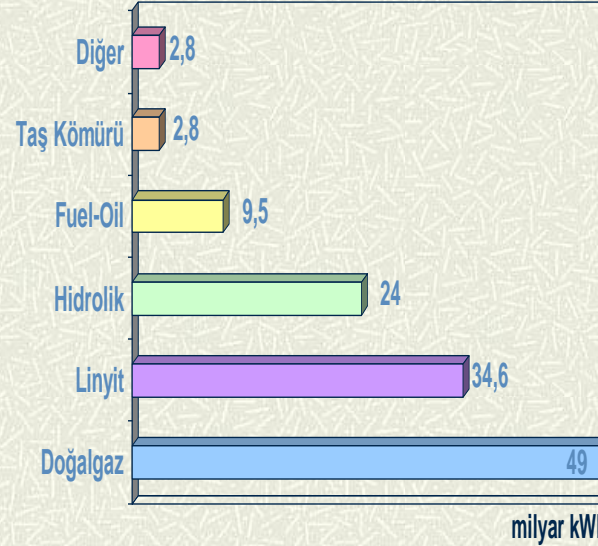
Hidrolik % 19,5

Fuel-Oil % 7,8

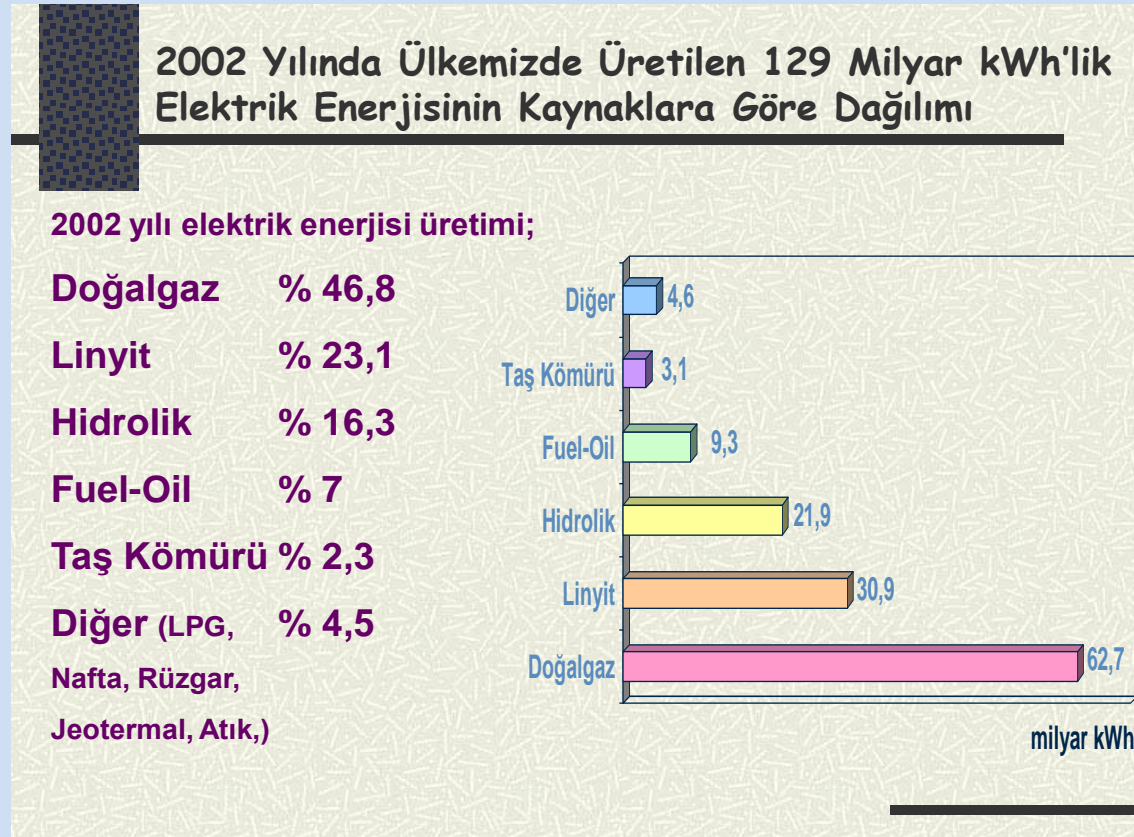
Taş Kömürü % 2,3

Diğer (LPG,

**Nafta, Rüzgar,
Jeotermal, Atık,)**

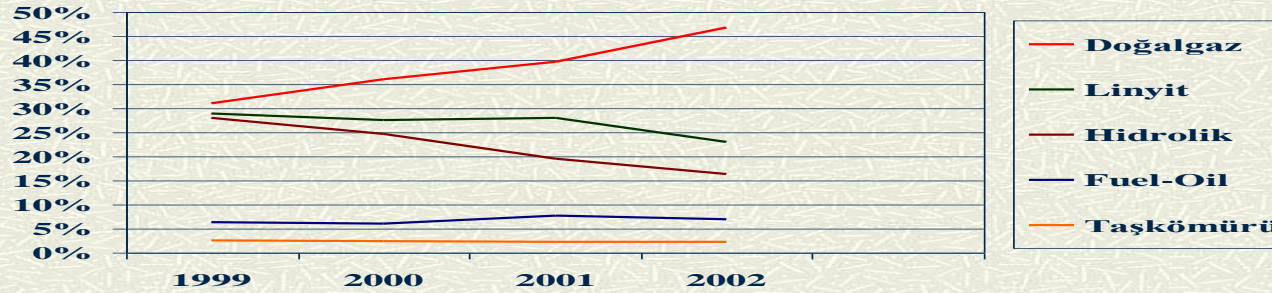

Olduğu görülmektedir. 2002 Yılında ise bu Oranların; doğalgaz lehine hızla değiştiğine şahit olmaktadır.

Yine bu dönemlere ait kaynakların kullanımında ;

Ülkemiz Enerji Üretim Kaynaklarında Son Dört Yıl

TEAŞ'ın Son 3 Yıl Zararları

Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) ve İstanbul Sanayii Odasının Raporlarına göre;

1999	61,3 Trilyon
2000	409 Trilyon
2001	1,8 Katrilyon

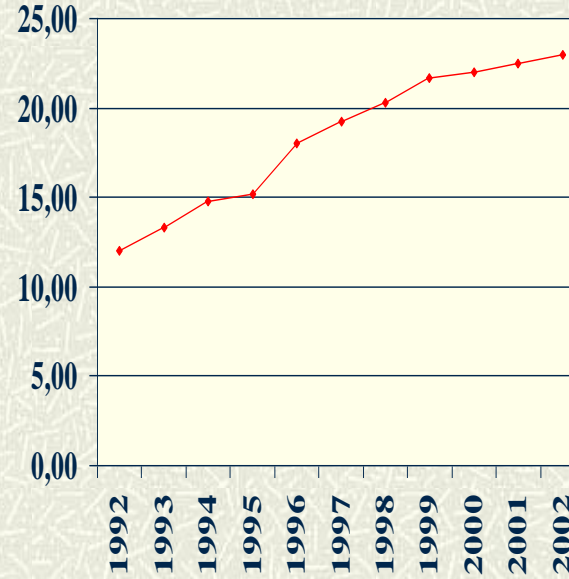
Bugün 3'e bölünen TEAŞ'ın son üç yıllık zararı, özelleştirme kapsamında yapılan yanlış sözleşmelerden kaynaklanmaktadır.

Bu sözleşmeler ile (Yİ, YİD, İHD) 6-16 sent arasında otoprodüktör şirketler, mobil santraller, hidroelektrik ve termik santrallerden elektrik alması ve TEDAŞ'a 5,6 sente satması sonucu ciddi bir mali kriz ile karşı karşıya kalmıştır.

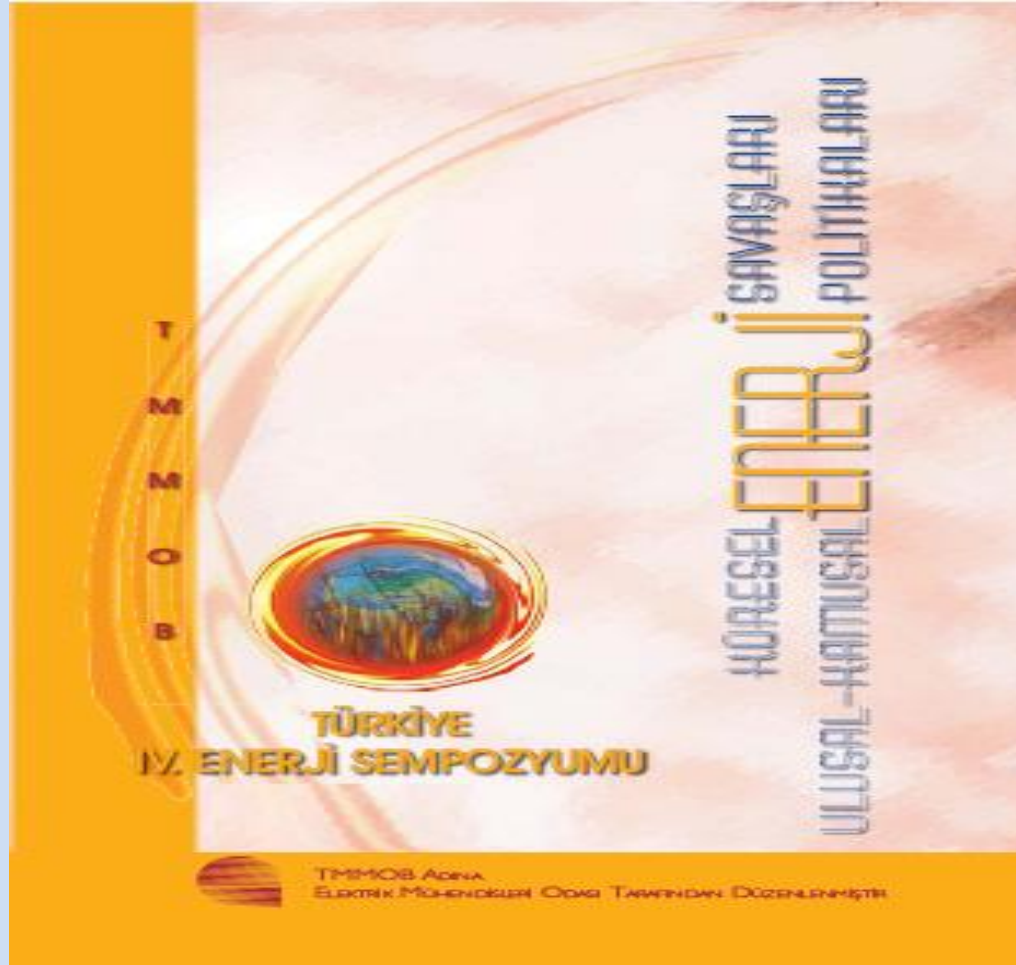
TEAŞ kendi üretmeyip, özel sektöre pahalı olarak ürettirdiği elektriğin maliyetini bilançosuna yansıttığında ortaya 1,8 Katrilyonluk bir zarar çıkıyor.

Elektrik Enerjisi Kayıp ve Kaçakları

- # Ülkemizde üretilen elektrik enerjisindeki kayıp kaçak oranı 1992’de %12’ler seviyesinde iken 2000’li yıllarda bu oran %20’lerin üzerine çıkmıştır.
- # Ülkemiz kayıp-kaçaklarından dolayı oluşan maliyet yılda 1,5 milyar doları bulmaktadır.

TMMOB TÜRKİYE IV. ENERJİ SEMPOZYUMU
“ KÜRESEL ENERJİ SAVAŞLARI
ULUSAL- KAMUSAL ENERJİ POLİTİKALARI “
10-12 ARALIK 2003 – ANKARA

TMMOB IV.Enerji Sempozyumu, ABD'nin, dünyanın en büyük ikinci petrol rezervlerine sahip Irak'ı işgal ettiği günlerde gerçekleştirildi. Müdahalenin Irak ile sınırlı olmadığı, zengin enerji kaynaklarına sahip Ortadoğu'nun ve Ortadoğu'dan hareketle de, Kafkasya ve Afganistan üzerinden Orta Asya'ya ulaşan geniş bir coğrafyanın kontrolünü ele geçirmek olduğu geniş kesimlerce kabul görmektedir.

Söz konusu işgalin konvansiyonel enerji kaynaklarının kontrolü ile yakından ilişkili olduğu ve dünya çapında yeniden bir paylaşım savaşının parçaları olduğu açıktır.

•IV.Sempozyumun yapıldığı dönemde gündeme gelenler, önceki Sempozyum süreçlerinde tartışılan konularda bir değişiklik olmadığını, Enerji sektöründe belirleyici olan temel sorunların artarak sürdüğünü göstermiştir. Yıllardır sürdürülen plansızlık, kamu yönetiminin giderek geriletilmesi, ağırlıklı olarak doğal gaz dayalı özel sektör santralleri nedeniyle giderek artan dışa bağımlılık, doğal gaz dayalı özel sektör santralleri işletilirken üretim maliyeti düşük kamu Santrallerinin kapasitelerinin altında çalıştırılması, özelleştirmenin bir başka yöntemi olarak kullanılan mobil santral yatırımları, yüksek enerji fiyatları, yeniden yapılandırma amaçlı piyasa yasaları ve yönetmeliklerin ortaya çıkardığı belirsizlik, Kayıp ve kaçakların giderilmesine dönük yatırım eksikliklerinin sürmesi ve yolsuzluklarla beslenen çıkar çevrelerince kaçak elektrikle mücadele eden Elektrik Mühendisi Hasan Balıkçı'nın öldürülmesinin yarattığı toplumsal tepkiler ve oluşan kamuoyu sempozyum sürecinde enerji politikalarının temel karakteristik özellikleri olmuştur .

Tüm bunların yanı sıra geniş bir katılıma ve canlı tartışmalara sahne olan IV. Sempozyuma yaklaşık 450 kişi katılmış;

- Dünyada Enerji Alanının Geleceğine İlişkin Öngörüler ve Türkiye,
 - Türkiye Enerji Sektöründe Yeni Liberal Politikalar ,
 - Enerji, Çevre ve Verimlilik,
 - Enerji Alanında Bilimsel Teknolojik Gelişmeler ve Türkiye,
- Başlıkları altında dört oturumda 20 Bildiri ile 9 Poster Sunum ve bir panel düzenlenmiştir.

- Sempozyumun düzenlendiği 2003 Yılı Sonu itibarıyla 1999 Marmara Depremi ve 2001 Ekonomik krizinin yarattığı daralmanın etkilerinin Enerji sektöründe de aşılına çalışıldığı görülmektedir. Yine, bu döneme ilişkin Enerji Üretim ve Tüketim Verileri İncelendiğinde (2003) ;

Kurulu Güç;

Termik : 22.974 MW

Hidrolik : 12.494 MW

TOPLAM : 35.502 MW

2003 Yılında **anlık puant ise en fazla 21.729 MW** olmuştur.

2003 Yılında 141 Milyar kwh Elektrik Tüketildiği görülmüştür.

•IV. Enerji Sempozyumu, aynı zamanda Enerji Alanında yaşanan yolsuzlukların en yoğun yaşandığı sürece de denk gelmiş, Meclis Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu, Devlet Denetleme Kurulu ve Dünya Bankası Raporlarında Bankacılık sektörünün ardından 50 Milyar doları bulan bir kamu zararı ifade edilmiştir.

Doğalgaz ile elektrik üretimi yapan özel şirketlerle 20 yıllık alım garantili al ya da öde şeklinde tahkime dayalı pahalı sözleşmelerin sonucunda, Kamu santrallerinin düşük kapasite ile çalıştırıldığı ya da enerji fazlası nedeniyle hiç çalıştırılmadığı dönemde, elektrik üretiminde doğalgazın payının yüzde 45'lere ulaşması ile pahalı elektrik sanayici ve tüketicinin ciddi sıkıntılar yaşamasına neden olmuştur.

TMMOB TÜRKİYE V. ENERJİ SEMPOZYUMU

TMMOB
TÜRK MÜHENDİS VE
MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

**V. ENERJİ
SEMPOZYUMU**

**KÜRESELLEŞMENİN
ENERJİ SEKTÖRÜNDE
YAPISAL DEĞİŞİM
PROGRAMI VE ENERJİ
POLİTİKALARI**

21-23 Aralık 2005 - Milli Kütüphane/Ankara

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İhlamur Sokak No: 10/1 Kızılay-Ankara
Tel: (0.312) 425 32 72 -73 • Faks: (0.312) 417 38 18
e-posta: enerji.sempozyumu@emo.org.tr • <http://enerjisempozyumu.emo.org.tr>

TMMOB Enerji Sempozyumlarının Değerlendirilmesi 17-19 2009/Ankara - Cengiz Göltaş

- TMMOB V. Enerji Sempozyumunda yaklaşık 500 konuk ve delege katılımı ile 8 Oturumda 32 bildiri tartışılmıştır.
- Bu sempozyumda diğer sunumların yanı sıra İngiltere’den gelen Kamu Hizmetleri Uluslar arası Araştırma Birimi Yöneticisi David Hall’ın sunduğu “Enerji Alanında Özelleştirme ve Liberalleşme Ekseninde Avrupa Birliği Gaz ve Elektrik Direktifleri” konulu bildiri, serbestleşmenin küçük tüketiciler için ucuz maliyetli enerji anlamına gelmediğini, serbestleştirilen Avrupa Piyasasında teknelci yapının hakimiyetini ortaya koymasından dolayı sıkıntılar yarattığını ifade eden önemli bir sunum olmuştur.

- Sempozyumun sonuç Bildirgesinde ise ;
- “Küresel sermayenin açık, tek pazar hedefiyle örtüşen, sadece sermayenin değil bir anlamda hukukun da küreselleştiği ve yine ulusal yürütmenin dışında ‘özerk‘ kurullarca şekillendirilen bir küresel enerji politikasına entegre olmaya çalışan garabet bir enerji piyasası”nın varlığı ” eleştirilmiştir.

Yine Sempozyumun yapıldığı dönemlerde, Brezilya dizilerini andıran bir sıkıcılıkla tekrar gündeme getirilen Nükleer Enerji Santrali ve tekrar aktif hale gelerek Ülke tarihinin en önemli çevre mitinglerinden birini Sinop'da gerçekleştirerek, sonrasında sürekli bir eylemlilik dinamizmi taşıyan Nükleer Karşıtı Platform, TEDAŞ Görevlisi Hasan Balıkçı'nın kaçak elektrik kullananlarca öldürülmesine karşı takip edilen ve sonuçları alınan hukuksal süreç, EPDK tarafından kuralsızca verilen ve denetlenmeyen üretim lisanslarının iptali için yapılan hukuki girişimler, özelleştirme kapsamında bulunan PETKİM, TÜPRAŞ, TEDAŞ, TEKEL başta olmak üzere Kamu Kurumlarının tasfiyesine karşı oluşturulan tepkiler önemli başlıklar olmuştur.

• **Sempozyumun Düzenlendiği 2005 yılı sonu itibariyle;
Kurulu Güç**

Yakıt Cinsi	Kurulu Gücü (MW)	Yüzdesi %	Üretimleri (Milyar kwh)	Üretim %
Linyit	7.130,8	18,4	29,844	18,5
Taş Kömürü	335,0	0,9	2,852	1,8
İthal Kömür	1.651,0	4,3	10,137	6,3
Doğal Gaz	12.274,6	31,6	70,657	43,7
Fuel-Oil	2.238,2	5,8	5,758	3,5
Motorin	214,4	0,6	0	0,0
Nafta	36,8	0,1	1,965	1,2
Jeotermal	15,0	0,0	0,094	0,1
Diğer	45,7	0,1	0,569	0,3
Rüzgar	20,1	0,1	0,057	0,0
Hidrolik	12.906,0	33,3	39,572	24,6
TOPLAM	38.792,0	100,0	161,505	100,0

Olmuştur.

TMMOB
VI. ENERJİ SEMPOZYUMU

KÜRESEL ENERJİ
POLİTİKALARI ve
TÜRKİYE GERÇEĞİ

22-23-24 Ekim 2007

İMO Teoman Öztürk Kongre Salonu
Necatibey Cad. No: 57 Kızılay-Ankara

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

Meşrutiyet Cd. Kök İşhanı No: 2 Kat: 8 - 06581/Bakanlıklar-Ankara

Tel: (0.312) 425 32 72 -73 • Faks: (0.312) 417 38 18

e-posta: enerji.sempozyumu@emo.org.tr • <http://enerjisempozyumu.emo.org.tr>

TMMOB TÜRKİYE VI.ENERJİ SEMPOZYUMU

Ekim 2007 Tarihinde düzenlenen TMMOB VI. Enerji Sempozyumunda Önsöz olarak; “ ABD‘nin önce Afganistan, ardından Irak işgali, günümüzde Ortadoğu ve özellikle İran ile Suriye‘ye yönelen tehdit süreci, Rusya ile Avrupa Birliği arasında gündemden düşmeyen gerginlikler, Dünya yüzeyinde hem enerji kaynaklarının bulunduğu bölgelerin hem de pazarların kontrol edilmesi için yürütülen kaygı verici bir yarışını sergilemektedir.

Enerji hatlarının "geçiş güzergahını" olarak görülen Türkiye, hegemonik güçlerin çıkarları doğrultusunda oluşturulan senaryoların içine yerleştirilmekte, jeopolitik ve stratejik konumuyla bu kargaşanın ortasında kalmaktadır.” Denilmiştir.

Yine, Sempozyuma yönelik Yürütme Kurulu tarafından döne çerçevede; “ Enerji; 2001 yılında çıkarılan ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu’nun kurulmasını sağlayan bir yasa ile kamunun dışarıda bırakıldığı ticari bir alan haline dönüştürülmüştür. Kimin hangi konuda yetkili ve sorumlu olduğu bile tam olarak anlaşılamayan bir karmaşa yaratılmıştır.

Kamunun yatırım yapmasının yasaklandığı bu ortamda özel sektör beklenen yatırımları gerçekleştirmemiş, özellikle elektrik enerjisi alanında arz güvenliği tehdit altına girmiştir.

Doğalgaz bağımlılığı en yüksek noktada olan Türkiye’de, elektrik enerjisindeki arz güvenliği gibi, bu konuda da her yıl bıçak sırtı bir denge tutturulmaya çalışılmaktadır.

Ülke kaynaklarının değerlendirilmesini sağlayacak, Türkiye koşullarına uygun ve teknolojik gelişmeleri takip eden, uzun vadeli, merkezi ve kamusal planlamayı esas alan, sosyal, ekonomik ve çevresel politikalar ile bütünleşik bir enerji politikasına ihtiyaç duyulmaktadır. “ Tespiti yapılmıştır.

TMMOB VI. Enerji Sempozyumu Kapsamında 5 oturumda 31 Bildiri sunumu gerçekleştirildi. Bir önceki sempozyumda olduğu gibi bu sempozyuma da bildiri sunmak üzere uluslar arası düzeyde bir konuk katılımı sağlandı. 150 Ülkeden 650 sendikanın üye olduğu kamu çalışanları sendikaları küresel federasyonu olan Uluslar arası Kamu Hizmetlerinden (PSI) David Boys, “ Enerji Sektöründe Özelleştirmeye Karşı Mücadelede PSI Politikaları “ konulu sunumuyla, özelleştirmelere karşı farklı bir mücadele stratejisi ortaya koyarken başka ülkelerde yaşanan deneyimleri aktardı.

Yine, VI.Enerji Sempozyumunda bir ilk olarak EMO’da dönem içinde gerçekleştirilen sekiz bölgesel enerji forumunun sonuçları açılıшта değerlendirildi.EMO Şubeleri tarafından gerçekleştirilen bu forumlardaki saptamalar ve çözüm önerileri Sempozyum Yürütme Kurulu Başkanı Olgun Sakarya tarafından VI. Sempozyuma taşındı.

Bölgesel Forumlardan Yansıyan Çözüm Önerileri Olarak;

- Ucuz, sürekli ve kaliteli enerji kullanımının temel bir insan hakkı ve sunumunun da zorunlu bir kamu hizmeti olduğunun unutulmaması,
- Elektrik enerjisi planlamasının; üretim, iletim, dağıtım ve tüketimin, ülkemize özgü koşullarda ve bütüncül bir anlayış içinde değerlendirildiği merkezi bir yapı içinde ele alınması,
- Enerji üretiminde ulusal ve yenilenebilir enerji kaynaklarına öncelik verilerek ülkemizdeki mevcut potansiyellerinin değerlendirilmesi,
- Rüzgar, güneş, jeotermal, biyogaz, biyokütle, hidrojen gibi enerji kaynaklarının elektrik enerjisi üretimi içindeki paylarının artırılması ve bu konuda ulusal teknolojiler oluşturmak üzere Ar-Ge çalışmalarına genel bütçeden pay ayrılması,

-Elektrik enerjisinde kayıp-kaçak tanımlarının ayrıştırılması ve kayıp ile kaçak elektrik kullanımının, gelişmiş ülkeler oranlarına düşürülmesi,

-Enerjinin verimli ve etkin kullanımına yönelik projelerin desteklenmesi ile ulusal enerji tasarrufu bilincini oluşturmak üzere ilk öğretimden başlayan eğitim programları hazırlanması,

-Ülkemizin elektrik enerjisi talebini karşılamak ve kaynak çeşitliliği için öngörülen, ancak uluslararası lobilerin pazarladığı, zenginleştirilmiş kaynak kullanımından, atık durumu ve maliyetine kadar birçok sorunu da beraberinde taşıyan Nükleer Santral inşası sevdasından vazgeçilmesi,

-Enerji arz güvenliğinin, piyasa koşullarında oluşan ticari bir düşünceyle değil, kamu hizmeti anlayışıyla devlet tarafından sağlanması için gerekli önlemlerin acilen alınması,

-Geçmişteki sorunlu örnekler göz önüne alınarak özelleştirme uygulamalarına son verilmesi,

-Enerjinin üretimi ve tüketiminde, enerji-çevre-insan ilişkisinin mutlaka gözetilmesi,

-Arz güvenliğinde, yıllar itibarıyla dışa bağımlılığımızı azaltacak ulusal politikaları saptamak üzere; kamu sektörü, özel sektör, üniversiteler, akademisyenler, meslek örgütleri ve sendikalar gibi tarafların temsilcilerinden oluşan geniş katılımlı bir yapı tarafından, ulusal ve kamusal çıkarları ön planda tutan bir bakışla, merkezi ve stratejik planlama hazırlanması,

TMMOB VI.Enerji Sempozyumunun Yapıldığı 2007 Sonu İtibariyle Enerji Üretim ve Tüketim Verileri İncelendiğinde;

**Türkiye elektrik şebekesinin toplam kurulu gücü;
2007 sonu itibarıyla 40.836 MW,**

2007 Yılı Kurulu gücünün 27.272MW'ı (%66,7) termik,
13.564 MW'ı(%33.3) hidrolik ve yenilenebilir
kaynaklardan oluşmaktadır.

Birincil Kaynakların Elk. Üretimindeki Payları

Birincil Kaynak	Üretim (MWh)
Doğalgaz	95.024.783
Fuel-Oil	6.469.543
Motorin	13.205
Nafta	43.920
İthal Kömür	11.846.685
Taşkömür	3.289.656
Linyit	38.294.722
Barajlı Santrallar	33.320.259
Akarsu Santralları	2.530.571
Rüzgar Santralları	355.138
Jeotermal Santrallar	155.954
Yenilenebilir Atık Santrallar	213.703
TOPLAM	191.558.139

TMMOB Enerji Sempozyumlarının
Değerlendirilmesi 17-19 2009/Ankara -
Cengiz Göltaş

TMMOB Enerji Sempozyumlarının
Değerlendirilmesi 17-19 2009/Ankara -
Cengiz Göltaş

TMMOB Enerji Sempozyumlarının
Değerlendirilmesi 17-19 2009/Ankara -
Cengiz Göltaş

TMMOB Enerji Sempozyumlarının
Değerlendirilmesi 17-19 2009/Ankara -
Cengiz Göltaş

TMMOB Enerji Sempozyumlarının
Değerlendirilmesi 17-19 2009/Ankara -
Cengiz Göltaş

TMMOB Enerji Sempozyumlarının
Değerlendirilmesi 17-19 2009/Ankara -
Cengiz Göltaş

TMMOB Enerji Sempozyumlarının
Değerlendirilmesi 17-19 2009/Ankara -
Cengiz Göltaş

TMMOB Enerji Sempozyumlarının
Değerlendirilmesi 17-19 2009/Ankara -
Cengiz Göltaş